

Erhvervsministeriet
Att.: kkj@em.dk

7. december 2023 • LKS

Høring om ændring af bekendtgørelse om Nationalbankens indkaldelse af visse pengesedler

Ældre Sagen takker for muligheden for at give høringssvar. Vi vil dog samtidig påpege, at vi finder høringsfristen urimelig kort og henviser i den forbindelse til Justitsministeriets vejledning om administrative forskrifter (vej. Nr. 9594 af 09/07/2021).

Vi har ingen bemærkninger til indkaldelsen af 1000-sedlen eller sedler fra ældre serier. For Ældre Sagen er det afgørende, at kontantpligten i sig selv bevares i sin eksisterende form, således at kontanter forbliver et gyldigt betalingsmiddel i flest mulige situationer.

Indkaldelse af kontanterne forudsætter ordentlig bankservice

Indkaldelsen medfører i sagens natur, at mennesker, der er i besiddelse af en kontant opsparing vil vælge at indsætte disse i banken i den kommende tid. Bankerne får således en stor opgave med at møde deres kunder og sikre en ordentlig service i forbindelse med indkaldelsen.

En ordentlig service i banken forudsætter, at kunderne kan få personlig hjælp af en ansat, at kunderne ikke skal rejse langt for at kunne indsætte kontanterne eller vente i lange køer, og at der vil være alternativer til den digitale løsning, idet det ikke kan forventes, at alle kunder kan benytte pengeautomaterne til indsættelse.

Ældre Sagen har i februar 2023 offentliggjort en befolkningsundersøgelse om digitalisering¹, og et af fundene i denne er, at følelsen af utryghed ved at benytte digitale løsninger er en barriere for flere af respondenterne. Denne utryghed blandt andet kan opstå, når man skal gøre noget nyt digitalt, som man ikke har prøvet før, eller som man oplever er svært. Utrygheden kan også komme, hvis man skal gøre noget, som er meget vigtigt for én, og som derfor ikke må gå galt.

Vi vil derfor advare imod antagelser om, at bankkunderne over en bred kam vil opleve det som uproblematisk og ukompliceret at benytte en pengeautomat til indsættelse af kontanterne. Det er vores vurdering, at netop indsættelse af kontanter for nogle kunder vil

¹ <https://www.aeldresagen.dk/maerkesager-og-resultater/viden-og-tal/analyser-og-undersoegelser/2023-oplevelser-udfordringer-digitalt-samfund>

være forbundet med utryghed i et sådan omfang, at de vil få brug for personlig service og hjælp i forbindelse med indsættelse og derfor ikke blot kan henvises til at benytte en pengeautomat.

Derfor opfordrer vi kraftigt til, at bankerne åbner deres lokale (og i mange tilfælde kontantløse) filialer for deres bankkunder til netop det formål at indsætte kontanterne og/eller etablerer midlertidige lokale filialer til formålet, således at kunderne ikke skal rejse langt i landet for at kunne indsætte kontanterne.

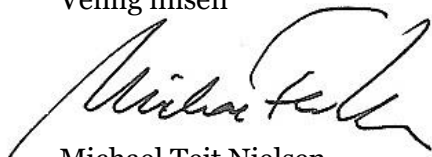
Afslutningsvis vil vi understrege, at vi naturligvis fuldt ud anerkender, at bankerne skal overholde gældende hvidvaskregler i forbindelse med indsættelsen af kontanter. Det fremgår af reglerne, at banken er forpligtet til at have et godt kendskab til alle sine kunder. Vi finder det hertil relevant at påpege, at det ikke bør komme kunderne til last, at bankerne gennem de seneste år i vidt omfang har udvandet den personlige kunderelation og kontakten mellem bank og kunde ved i stigende omfang at digitalisere bankforretningen.

Kontanter, der dukker op efter Nationalbankens frist

Ældre Sagen påpeger, at der er mennesker i dette land, som har en kontant opsparing gemt i hjemmet eller bankboks, og at der utvivlsomt også vil dukke kontanter op efter d. 31. maj 2026. Det kan være kontanter, der eksempelvis er gemt af personer, som i disse år lider af invaliderende sygdom eller en kognitiv svækkelse, og som derfor ikke reagerer på indkaldelsen inden for fristen. Konsekvensen heraf vil være, at der også i årene fremover vil være kontanter, der bliver fundet eksempelvis i forbindelse med flytning eller rydning af dødsboer mv.

Vi har dertil bemærket, at det fremgår af bekendtgørelsen, at Nationalbanken kan indløse sedlerne på et senere tidspunkt efter d. 31. maj 2026, såfremt omstændighederne taler herfor. Det er ikke nærmere konkretiseret, hvad der ligger heri, hvilket vi finder problematisk. Vi lægger imidlertid til grund, at netop omstændigheder som ovennævnte vil være omfattet af § 2, stk. 2.

Venlig hilsen

Michael Teit Nielsen
Vicedirektør